YUDHA KANDAM സർഗം 15

ശ്രീമഹാദേവ ഉവാച .
തതസ്തു കൈകയീപുത്രോ ഭരതോ ഭക്തിസംയുതഃ .
ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ ജ്യേഷ്ഠം ഭ്രാതരമബ്രവീത് .. 1..

മാതാ മേ സത്കൃതാ രാമ ദത്തം രാജ്യം ത്വയാ മമ .
ദദാമി തത്തേ ച പുനര്യഥാ ത്വമദദാ മമ .. 2..

ഇത്യുക്ത്വാ പാദയോർഭക്ത്യാ സാഷ്ടാംഗം പ്രണിപത്യ ച .
ബഹുധാ പ്രാർഥയാമാസ കൈകേയ്യാ ഗുരുണാ സഹ .. 3..

തഥേതി പ്രതിജഗ്രാഹ ഭരതാദ്രാജ്യമീശ്വരഃ .
മായാമാശ്രിത്യ സകലാം നരചേഷ്ടാമുപാഗതഃ .. 4..

സ്വാരാജ്യാനുഭവോ യസ്യ സുഖജ്ഞാനൈകരൂപിണഃ .
നിരസ്താതിശയാനന്ദരൂപിണഃ പരമാത്മനഃ .. 5..

മാനുഷേണ തു രാജ്യേന കിം തസ്യ ജഗദീശിതുഃ .
യസ്യ ഭ്രൂഭംഗമാത്രേണ ത്രിലോകീ നശ്യതി ക്ഷണാത് .. 6..

യസ്യാനുഗ്രഹമാത്രേണ ഭവന്ത്യാഖണ്ഡലശ്രിയഃ .
ലീലാസൃഷ്ടമഹാസൃഷ്ടേഃ കിയദേതദ്രമാപതേഃ .. 7..

തഥാപി ഭജതാം നിത്യം കാമപൂരവിധിത്സയാ .
ലീലാമാനുഷദേഹേന സർവമപ്യനുവർതതേ .. 8..

തതഃ ശത്രുഘ്നവചനാന്നിപുണഃ ശ്മശ്രുകൃന്തകഃ
സംഭാരാശ്ചാഭിഷേകാർഥമാനീതാ രാഘവസ്യ ഹി .. 9..

പൂർവം തു ഭരതേ സ്നാതേ ലക്ഷ്മണേ ച മഹാത്മനി .
സുഗ്രീവേ വാനരേന്ദ്രേ ച രാക്ഷസേന്ദ്രേ വിഭീഷണേ .. 10..

വിശോധിതജടഃ സ്നാതശ്ചിത്രമാല്യാനുലേപനഃ .
മഹാർഹവസനോപേതസ്തസ്ഥൗ തത്ര ശ്രിയാ ജ്വലൻ .. 11..

പ്രതികർമ ച രാമസ്യ ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാമതിഃ .
കാരയാമാസ ഭരതഃ സീതായാ രാജയോഷിതഃ .. 12..

മഹാർഹ-വസ്ത്രാ-ഭരണൈ/രല+ഞ്ചക്രുഃസ് സുമധ്യമാം .
തതോ വാനരപത്നീനാം സർ-വാസാ-മേവ ശോഭനാ .. 13..

അകാരയത കൗസല്യാ പ്രഹൃഷ്ടാ പുത്രവത്സലാ .
തതഃ സ്യന്ദനമാദായ ശത്രുഘ്നവചനാത്സുധീഃ .. 14..

സുമന്ത്രഃ സൂര്യസങ്കാശം യോജയിത്വാഗ്രതഃ സ്ഥിതഃ .
ആരുരോഹ രഥം രാമഃ സത്യധർമപരായണഃ .. 15..

സുഗ്രീവോ യുവരാജശ്ച ഹനുമാംശ്ച വിഭീഷണഃ .
സ്നാത്വാ ദിവ്യാംബരധരാ ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാഃ .. 16..

രാമമന്വീയുരഗ്രേ ച രഥാശ്വഗജവാഹനാഃ .
സുഗ്രീവപത്ന്യഃ സീതാ ച യയുര്യാനൈഃ പുരം മഹത് .. 17..

വജ്രപാണിര്യഥാ ദേവൈർഹരിതാശ്വരഥേ സ്ഥിതഃ .
പ്രയയൗ രഥമാസ്ഥായ തഥാ രാമോ മഹത്പുരം .. 18..

സാരഥ്യം ഭരതശ്ചക്രേ രത്നദണ്ഡം മഹാദ്യുതിഃ .
ശ്വേതാതപത്രം ശത്രുഘ്നോ ലക്ഷ്മണോ വ്യജനം ദധേ .. 19..

ചാമരം ച സമീപസ്ഥോ ന്യവീജയദരിന്ദമഃ .
ശശിപ്രകാശം ത്വപരം ജഗ്രാഹാസുരനായകഃ .. 20..

ദിവിജൈഃ സിദ്ധസംഘൈശ്ച ഋഷിഭിർദിവ്യദർശനൈഃ .
സ്തൂയമാനസ്യ രാമസ്യ ശുശ്രുവേ മധുരധ്വനിഃ .. 21..

മാനുഷം രൂപമാസ്ഥായ വാനരാ ഗജവാഹനാഃ .
ഭേരീശംഖനിനാദൈശ്ച മൃദംഗപണവാനകൈഃ .. 22..

പ്രയയൗ രാഘവശ്രേഷ്ഠസ്താം പുരീം സമലങ്കൃതാം .
ദദൃശുസ്തേ സമായാന്തം രാഘവം പുരവാസിനഃ .. 23..

ദൂർവാദലശ്യാമതനും മഹാർഹ-
      കിരീടരത്നാഭരണാഞ്ചിതാംഗം .
ആരക്തകഞ്ജായതലോചനാന്തം
      ദൃഷ്ട്വാ യയുർമോദമതീവ പുണ്യാഃ .. 24..

വിചിത്രരത്നാഞ്ചിതസൂത്രനദ്ധ-
      പീതാംബരം പീനഭുജാന്തരാലം .
അനർഘ്യമുക്താഫലദിവ്യഹാരൈഃ
      വിരോചമാനം രഘുനന്ദനം പ്രജാഃ .. 25..

സുഗ്രീവമുഖ്യൈർഹരിഭിഃ പ്രശാന്തൈഃ
  നിഷേവ്യമാണം രവിതുല്യഭാസം .
കസ്തൂരികാചന്ദനലിപ്തഗാത്രം
  നിവീതകല്പദ്രുമപുഷ്പമാലം .. 26..

ശ്രുത്വാ സ്ത്രിയോ രാമമുപാഗതം മുദാ
  പ്രഹർഷവേഗോത്കലിതാനനശ്രിയഃ .
അപാസ്യ സർവം ഗൃഹകാര്യമാഹിതം
  ഹർമ്യാണി ചൈവാരുരുഹുഃ സ്വലങ്കൃതാഃ .. 27..

ദൃഷ്ട്വാ ഹരിം സർവദൃഗുത്സവാകൃതിം
  പുഷ്പൈഃ കിരന്ത്യഃ സ്മിതശോഭിതാനനാഃ .
ദൃഗ്ഭിഃ പുനർനേത്രമനോരസായനം
  സ്വാനന്ദമൂർതിം മനസാഭിരേഭിരേ .. 28..

രാമഃ സ്മിതസ്നിഗ്ധദൃശാ പ്രജാസ്തഥാ
  പശ്യൻ പ്രജാനാഥ ഇവാപരഃ പ്രഭുഃ .
ശനൈർജഗാമാഥ പിതുഃ സ്വലങ്കൃതം
  ഗൃഹം മഹേന്ദ്രാലയസന്നിഭം ഹരിഃ .. 29..

പ്രവിശ്യ വേശ്മാന്തരസംസ്ഥിതോ മുദാ
  രാമോ വവന്ദേ ചരണൗ സ്വമാതുഃ .
ക്രമേണ സർവാഃ പിതൃയോഷിതഃ പ്രഭുഃ
  നനാമ ഭക്ത്യാ രഘുവംശകേതുഃ .. 30..

തതോ ഭരതമാഹേദം രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ .
സർവസമ്പത്സമായുക്തം മമ മന്ദിരമുത്തമം .. 31..

മിത്രായ വാനരേന്ദ്രായ സുഗ്രീവായ പ്രദീയതാം .
സർവേഭ്യഃ സുഖവാസാർഥം മന്ദിരാണി പ്രകല്പയ .. 32..

രാമേണൈവം സമാദിഷ്ടോ ഭരതശ്ച തഥാകരോത് .
ഉവാച ച മഹാതേജാഃ സുഗ്രീവം രാഘവാനുജഃ .. 33..

രാഘവസ്യാഭിഷേകാർഥം ചതുഃസിന്ധുജലം ശുഭം .
ആനേതും പ്രേഷയസ്വാശു ദൂതാംസ്ത്വരിതവിക്രമാൻ .. 34..

പ്രേഷയാമാസ സുഗ്രീവോ ജാംബവന്തം മരുത്സുതം .
അംഗദം ച സുഷേണം ച തേ ഗത്വാ വായുവേഗതഃ .. 35..

ജലപൂർണാൻ ശാതകുംഭകലശാംശ്ച സമാനയൻ .
ആനീതം തീർഥസലിലം ശത്രുഘ്നോ മന്ത്രിഭിഃ സഹ .. 36..

രാഘവസ്യാഭിഷേകാർഥം വസിഷ്ഠായ ന്യവേദയത് .
തതസ്തു പ്രയതോ വൃദ്ധോ വസിഷ്ഠോ ബ്രാഹ്മണൈഃ സഹ .. 37..

രാമം രത്നമയേ പീഠേ സസീതം സംന്യവേശയത് .
വസിഷ്ഠോ വാമദേവശ്ച ജാബാലിർഗൗതമസ്തഥാ .. 38..

വാല്മീകിശ്ച തഥാ ചക്രുഃ സർവേ രാമാഭിഷേചനം .
കുശാഗ്രതുലസീയുക്തപുണ്യഗന്ധജലൈർമുദാ .. 39..

അഭ്യഷിഞ്ചൻ രഘുശ്രേഷ്ഠം വാസവം വസവോ യഥാ .
ഋത്വിഗ്ഭിർബ്രാഹ്മണൈഃ ശ്രേഷ്ഠൈഃ കന്യാഭിഃ സഹ മന്ത്രിഭിഃ .. 40..

സർവൗഷധിരസൈശ്ചൈവ ദൈവതൈർനഭസി സ്ഥിതൈഃ .
ചതുർഭിർലോകപാലൈശ്ച സ്തുവദ്ഭിഃ സഗണൈസ്തഥാ .. 41..

ഛത്രം ച തസ്യ ജഗ്രാഹ ശത്രുഘ്നഃ പാണ്ഡുരം ശുഭം .
സുഗ്രീവരാക്ഷസേന്ദ്രൗ തൗ ദധതുഃ ശ്വേതചാമരേ .. 42..

മാലാം ച കാഞ്ചനീം വായുർദദൗ വാസവചോദിതഃ .
സർവരത്നസമായുക്തം മണികാഞ്ചനഭൂഷിതം .. 43..

ദദൗ ഹാരം നരേന്ദ്രായ സ്വയം ശക്രസ്തു ഭക്തിതഃ .
പ്രജഗുർദേവഗന്ധർവാ നനൃതുശ്ചാപ്സരോഗണാഃ .. 44..

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുഃ പുഷ്പവൃഷ്ടിഃ പപാത ഖാത് .
നവദൂർവാദലശ്യാമം പദ്മപത്രായതേക്ഷണം .. 45..

രവികോടിപ്രഭായുക്തകിരീടേന വിരാജിതം .
കോടികന്ദർപലാവണ്യം പീതാംബരസമാവൃതം .. 46..

ദിവ്യാഭരണസമ്പന്നം ദിവ്യചന്ദനലേപനം .
അയുതാദിത്യസങ്കാശം ദ്വിഭുജം രഘുനന്ദനം .. 47..

വാമഭാഗേ സമാസീനാം സീതാം കാഞ്ചനസന്നിഭാം .
സർവാഭരണസമ്പന്നാം വാമാങ്കേ സമുപസ്ഥിതാം .. 48..

രക്തോത്പലകരാംഭോജാം വാമേനാലിംഗ്യ സംസ്ഥിതം .
സർവാതിശയശോഭാഢ്യം ദൃഷ്ട്വാ ഭക്തിസമന്വിതഃ .. 49..

ഉമയാ സഹിതോ ദേവഃ ശങ്കരോ രഘുനന്ദനം .
സർവദേവഗണൈര്യുക്തഃ സ്തോതും സമുപചക്രമേ .. 50..

ശ്രീമഹാദേവ ഉവാച .
നമോഽസ്തു രാമായ സശക്തികായ
നീലോത്പലശ്യാമലകോമലായ .
കിരീടഹാരാംഗദഭൂഷണായ
സിംഹാസനസ്ഥായ മഹാപ്രഭായ .. 51..

ത്വമാദിമധ്യാന്തവിഹീന ഏകഃസ്
സൃജസ്യ-വസ്യ+ത്സി- ച ലോകജാതം .
സ്വമായയാ തേന ന ലിപ്യസേ ത്വം
യത്സ്വേ സുഖേഽജ+സ്ര-രതോഽന-വദ്യഃ .. 52..

ലീലാം വിധത്സേ ഗുണസംവൃതസ്ത്വം
പ്രപന്നഭക്താനുവിധാനഹേതോഃ .
നാനാവതാരൈഃ സുരമാനുഷാദ്യൈഃ
പ്രതീയസേ ജ്ഞാനിഭിരേവ നിത്യം .. 53..

സ്വാംശേന ലോകം സകലം വിധായ തം
ബിഭർഷി ച ത്വം തദധഃ ഫണീശ്വരഃ .
ഉപര്യധോ ഭാന്വനിലോഡുപൗഷധി-
പ്രവർഷരൂപോഽവസി നൈകധാ ജഗത് .. 54..

ത്വമിഹ ദേഹഭൃതാം ശിഖിരൂപഃ
പചസി ഭുക്തമശേഷമജസ്രം .
പവനപഞ്ചക-രൂപസഹായോ
ജഗ-ദഖണ്ഡ-മനേന ബിഭർഷി .. 55..

ചന്ദ്രസൂര്യശിഖിമധ്യഗതം യത്
തേജ ഈശ ചിദശേഷതനൂനാം .
പ്രാഭവത്തനുഭൃതാമിവ ധൈര്യം
ശൗര്യമായുരഖിലം തവ സത്ത്വം .. 56..

ത്വം വിരിഞ്ചിശിവവിഷ്ണുവിഭേദാത്
കാലകർമശശിസൂര്യവിഭാഗാത് .
വാദിനാം പൃഥഗിവേശ വിഭാസി
ബ്രഹ്മ നിശ്ചിതമനന്യദിഹൈകം .. 57..

മത്സ്യാദിരൂപേണ യഥാ ത്വമേകഃ
ശ്രുതൗ പുരാണേഷു ച ലോകസിദ്ധഃ .
തഥൈവ സർവം സദസദ്വിഭാഗ-
സ്ത്വമേവ നാന്യദ്ഭവതോ വിഭാതി .. 58..

യദ്യത്സമുത്പന്നമനന്തസൃഷ്ടാ-
വുത്പത്സ്യതേ യച്ച ഭവച്ച യച്ച .
ന ദൃശ്യതേ സ്ഥാവരജംഗമാദൗ
ത്വയാ വിനാതഃപരതഃ പരസ്ത്വം .. 59..

തത്ത്വം ന ജാനന്തി പരാത്മനസ്തേ
ജനാഃ സമസ്താസ്തവ മായയാതഃ .
ത്വദ്ഭക്തസേവാഽമലമാനസാനാം
വിഭാതി തത്ത്വം പരമേകമൈശം .. 60..

ബ്രഹ്മാദയസ്തേ ന വിദുഃ സ്വരൂപം
ചിദാത്മതത്ത്വം ബഹിരർഥഭാവാഃ .
തതോ ബുധസ്ത്വാമിദമേവ രൂപം
ഭക്ത്യാ ഭജന്മുക്തിമുപൈത്യദുഃഖഃ .. 61..

അഹം ഭവന്നാമ ഗൃണൻ കൃതാർഥോ
വസാമി കാശ്യാമനിശം ഭവാന്യാ .
മുമൂർഷമാണസ്യ വിമുക്തയേഽഹം
ദിശാമി മന്ത്രം തവ രാമ നാമ .. 62..

ഇമം സ്തവം നിത്യമനന്യഭക്ത്യാ
ശൃണ്വന്തി ഗായന്തി ലിഖന്തി യേ വൈ .
തേ സർവസൗഖ്യം പരമം ച ലബ്ധ്വാ
ഭവത്പദം യാന്തു ഭവത്പ്രസാദാത് .. 63..

ഇന്ദ്ര ഉവാച .
രക്ഷോഽധിപേനാഖിലദേവ സൗഖ്യം
ഹൃതം ച മേ ബ്രഹ്മവരേണ ദേവ .
പുനശ്ച സർവം ഭവതഃ പ്രസാദാത്
പ്രാപ്തം ഹതോ രാക്ഷസദുഷ്ടശത്രുഃ .. 64..

ദേവാ ഊചുഃ
ഹൃതാ യജ്ഞഭാഗാ ധരാദേവദത്താ
മുരാരേ ഖലേനാദിദൈത്യേന വിഷ്ണോ .

ഹതോ൨്ദ്യ ത്വയാ നോ വിതാനേഷു ഭാഗാഃ
പുരാവദ്ഭവിഷ്യന്തി യുഷ്മത്പ്രസാദാത് .. 65..

പിതര ഊചുഃ
ഹതോ൨്ദ്യ ത്വയാ ദുഷ്ടദൈത്യോ മഹാത്മൻ
ഗയാദൗ നരൈർദത്തപിണ്ഡാദികാന്നഃ .
ബലാദത്തി ഹത്വാ ഗൃഹീത്വാ സമസ്താ-
നിദാനീം പുനർലബ്ധസത്ത്വാ ഭവാമഃ .. 66..

യക്ഷാ ഊചുഃ
സദാ വിഷ്ടികർമണ്യനേനാഭിയുക്താ
വഹാമോ ദശാസ്യം ബലാദ്ദുഃഖയുക്താഃ .
ദുരാത്മാ ഹതോ രാവണോ രാഘവേശ
ത്വയാ തേ വയം ദുഃഖജാതാദ്വിമുക്താഃ .. 67..

ഗന്ധർവാ ഊചുഃ
വയം സംഗീതനിപുണാ ഗായന്തസ്തേ കഥാമൃതം .
ആനന്ദാമൃതസന്ദോഹയുക്താഃ പൂർണാഃ സ്ഥിതാഃ പുരാ .. 68..

പശ്ചാദ്ദുരാത്മനാ രാമ രാവണേനാഭിവിദ്രുതാഃ .
തമേവ ഗായമാനാശ്ച തദാരാധനതത്പരാഃ .. 69..

സ്ഥിതാസ്ത്വയാ പരിത്രാതാ ഹതോ൨്യം ദുഷ്ടരാക്ഷസഃ .
ഏവം മഹോരഗാഃ സിദ്ധാഃ കിന്നരാ മരുതസ്തഥാ .. 70..

വസവോ മുനയോ ഗാവോ ഗുഹ്യകാശ്ച പതത്രിണഃ .
സപ്രജാപതയശ്ചൈതേ തഥാ ചാപ്സരസാം ഗണാഃ .. 71..

സർവേ രാമം സമാസാദ്യ ദൃഷ്ട്വാ നേത്രമഹോത്സവം .
സ്തുത്വാ പൃഥക് പൃഥക് സർവേ രാഘവേണാഭിവന്ദിതാഃ .. 72..

യയുഃ സ്വം സ്വം പദം സർവേ ബ്രഹ്മരുദ്രാദയസ്തഥാ .
പ്രശംസന്തോ മുദാ രാമം ഗായന്തസ്തസ്യ ചേഷ്ടിതം .. 73..

ധ്യായന്തസ്ത്വഭിഷേകാർദ്രം സീതാലക്ഷ്മണസംയുതം .
സിംഹാസനസ്ഥം രാജേന്ദ്രം യയുഃ സർവേ ഹൃദി സ്ഥിതം .. 74..

ഖേ വാദ്യേഷു+ ധ്വനത്സു+ പ്രമുദിത-ഹൃദയൈർ-
ദേവ-വൃന്ദൈഃസ്- സ്തുവദ്ഭിഃ
വർഷദ്ഭിഃപുഷ്പവൃഷ്ടിം ദിവി മുനി-നികരൈ-

രീഢ്യമാനഃ സമന്താത് .
രാമഃ ശ്യാമഃ പ്രസന്ന+സ്മിത-രുചിര-മുഖഃസ്
സൂര്യകോടിപ്രകാശഃ
സീതാ-സൗമിത്രി-വാതാ+ത്മജ-മുനി-ഹരിഭിഃ
സേവ്യമാനോ വിഭാതി .. 75..

ഇതി ശ്രീമദധ്യാത്മരാമായണേ ഉമാമഹേശ്വരസംവാദേ യുദ്ധകാണ്ഡേ
പഞ്ചദശഃ സർഗഃ .. 15..

ഓം
CHECKED BY GURU P.R.IYER
10.5.2024